

Átalakuló civil világ

Tisztelt Ügyfelünk!

Jelen hírlevelünkben, a **civil szervezetek működési rendjének, a közhasznú jogállás megszerzés feltételeinek, a beszámolók elkészítésének és közzétételének módjának változásairól** szeretnénk tájékoztatást nyújtani.

**1. A civil szervezetek közhasznú jogállását érintő átmeneti rendelkezések**

Státusz	2012. június 30-ig	2013. május 31-ig	2014. május 31-ig	2014. május 31-t követően
<b>Közhasznú 2011. december 31-én</b>	A 2011. évre vonatkozó, a korábbi szabályok szerint elkészített beszámolót meg kell küldenie az Országos Bírósági hivatalnak.	A 2012. évre vonatkozó, az új szabályok szerinti beszámolót és közhasznúsági mellékletet az elektronikus rendszeren keresztül be kell nyújtania a bíróságnak.	- Korábbi közhasznú státuszát megtartja, élvezi az előnyöket. - A 2013. évre vonatkozó, az új szabályok szerinti beszámolót és közhasznúsági mellékletet az elektronikus rendszeren keresztül be kell nyújtania a bíróságnak.	Csak akkor maradhat közhasznú, ha a két benyújtott beszámoló alapján megfelel a jelenleg hatályos közhasznúsági szabályoknak megfelelően.

Státusz	2012. június 30-ig	2013. május 31-ig	2014. május 31-ig	2014. május 31-t követően
<b>Közhasznúvá kíván válni 2012. január 1-je után</b>	A 2011. évre vonatkozó, a korábbi szabályok szerint elkészített beszámolót meg kell küldenie az Országos Bírósági hivatalnak.	A 2012. évre vonatkozó, az új szabályok szerinti beszámolót és közhasznúsági mellékletet az elektronikus rendszeren keresztül be kell nyújtania a bíróságnak.	- A 2013. évre vonatkozó, az új szabályok szerinti beszámolót és közhasznúsági mellékletet az elektronikus rendszeren keresztül be kell nyújtania a bíróságnak. - A jelenleg hatályos szabályok szerint bírálják el: a két utolsó benyújtott beszámoló alapján amennyiben megfelel, úgy közhasznúvá válhat.	Az akkor hatályos szabályok szerint bírálják el: amennyiben megfelel, úgy közhasznúvá válhat.



Státusz	2012. június 30-ig	2013. május 31-ig	2014. május 31-ig	2014. május 31-t követően
Közhasznú 2011. december 31-én, de státuszát nem kívánja megtartani	A 2011. évre vonatkozó, a korábbi szabályok szerint elkészített beszámolót meg kell küldenie az Országos Bírósági hivatalnak.	A 2012. évre vonatkozó, az új szabályok szerinti beszámolót és közhasznúsági mellékletet az elektronikus rendszeren keresztül be kell nyújtania a bíróságnak.	- Korábbi közhasznú státuszát megtartja, élvezi az előnyöket. - A bíróságtól kéri közhasznú státuszának törlését. - Ha nem felel meg a feltételeknek, törvényességi felügyeleti eljárás eredményeként elveszíti státuszát.	

#### Alapító okirat módosítása szükség szerint:

- egyesületeknél legfőbb szerv üléseit **évente össze kell hívni** (eddig 5 év volt); elektronikus ülésvezés megengedett (ha a személyazonosság megállapítható), felszámolással is megszűnhet,
- **adományoztó civil szervezetek** esetében a létesítő okirat tartalmazza adományozást, mint alapcél
- közhasznú szervezeteknél a létesítő okirat tartalmazza:
  - a folytatott közhasznú tevékenységek felsorolását, illetve annak megjelölését, hogy ezeket a közhasznú tevékenységeket mely közfeladat(ok)hoz kapcsolódóan végzi, továbbá hogy e közfeladat(ok) teljesítését mely jogszabályhely(ek) írja (írják) elő
  - ülésvezés gyakoriságára, nyilvánosságra, határozatképességre, határozathozatal módjára,
  - ha a felügyelő szerv létrehozása kötelező (5 M Ft éves bevétel felett), annak létrehozására, működésére, hatáskörére,
  - vezető tisztségviselők összeférhetetlenségére,
  - az éves beszámoló jóváhagyására vonatkozó szabályokat.

## 2. A civil szervezetek gazdálkodását érintő egyes új rendelkezések

### 2.1. A közhasznúság új szabályozása

A közhasznú jogállás feltételeit az Ectv. teljesen új alapokra helyezte, és kiemelt hangsúlyt kaptak a szervezet gazdálkodásának adatai, eredményei: éves bevétel, adózott eredmény előjele, személyi jellegű ráfordítások aránya, az 1 %-os felajánlások aránya, a közhasznú ráfordítások aránya az összes ráfordításhoz viszonyítva és a foglalkoztatott önkéntesek száma. Ezeket a mutatókat a jogalkotó az ún. megfelelő erőforrás és a megfelelő társadalmi támogatottság kritériumrendszerében alkalmazza.

Az Ectv. 32. § (4) bekezdésében kifejtettek szerint megfelelő erőforrás áll a szervezet rendelkezésére, ha **az előző két lezárt üzleti év vonatkozásában legalább az egyik feltétel teljesül** az alábbiak közül:

- az **átlagos éves bevétele meghaladja az egymillió forintot**, vagy
- a **két év egybeszámított adózott eredménye (tárgyévi eredménye) nem negatív**, vagy a személyi jellegű ráfordításai (kiadásai) – a vezető tisztségviselők juttatásainak figyelembevétele nélkül – eléri az összes ráfordítás (kiadás) egy negyedét.



A megfelelő társadalmi támogatottság három mutatója közül is két előző lezárt üzleti évre vonatkozóan legalább az egyiknek kell teljesülnie a közhasznú jogállás megszerzéséhez, illetve megtartásához az alábbiak közül:

- a **személyi jövedelemadó 1%-nak** az adózó rendelkezése szerint a szervezetnek felajánlott összegből **kiutalt összeg eléri** az Ectv. 54. § szerinti bevétel nélkül számított **összes bevétel két százalékát**, vagy
- a **közhasznú tevékenység érdekében felmerült költségek, ráfordítások két év átlagában eléri az összes ráfordítás felét**, vagy
- a közhasznú tevékenységének ellátását **tartósan (két év átlagában) legalább tíz közérdekű önkéntes tevékenységet végző személy segíti** a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvénynek megfelelően.

## 2.2. Közhasznú jogállás – kettős könyvvitel

A közhasznú jogállású civil szervezetek 2012. január 1-jétől – **bevétel értékhatártól függetlenül** – kötelesek kettős könyvvitelt vezetni [Ectv. 27. § (2)]. Azok a közhasznú jogállású civil szervezetek, melyek 2011-ben még egyszeres könyvvitelt alkalmaztak, **2012. január 1-jétől kötelesek áttérni a kettős könyvvitel rendszerére.**

## 2.3. Beszámolási kötelezettség

A civil szervezet működéséről, vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről az üzleti év könyveinek lezárását követően az üzleti év utolsó napjával, illetve a megszűnés napjával mint mérlegfordulónappal az Sztv.-ben és a 342/2011. (XII. 29.) kormányrendeletben meghatározottak szerint köteles beszámolót készíteni. **Az üzleti év azonos a naptári évvel. A mérleg fordulónapja december 31.**

**2012. január 1-jétől az Ectv. és a 224/2000. (XII. 19.) kormányrendelet új kötelezettséget ír elő az egyszerűsített éves beszámolót készítő – azaz a kettős könyvvitelt vezető – civil szervezetek részére.**

Az Ectv. 29. § (2) bekezdése szerint a civil szervezet beszámolója tartalmazza

1. a mérleget (egyszerűsített mérleget),
2. az eredménykimutatást (eredménylevelet),
3. kettős könyvvitel esetében a kiegészítő mellékletet.

A kettős könyvvitelt vezető közhasznú szervezet **kiegészítő mellékletében be kell mutatni:**

- a támogatási program keretében végleges jelleggel felhasznált összegeket támogatásonként,
- a támogatási program keretében kapott visszatérítendő (kötelezettségként kimutatott) támogatásra vonatkozó, előbbiekben részletezett adatokat,
- a szervezet által az üzleti évben végzett főbb tevékenységeket és programokat.

A nonprofit gazdasági társaságot vállalkozóként definiálja a számviteli törvény, így az Sztv. alapján a nonprofit gazdasági társaság éves beszámolójának készítése során továbbra is kötelező a kiegészítő melléklet összeállítása.

## 2.4. Közhasznúsági melléklet

Új és lényegi változás, hogy az Ectv. 29. § (3) bekezdése szerint a civil szervezet köteles a **beszámolójával egyidejűleg közhasznúsági mellékletet is készíteni.** Eddig kizárólag a közhasznú jogállású szervezetek kötelezettsége volt az ún. közhasznúsági jelentés készítése, **2012. január 1-jétől azonban minden civil szervezet köteles az ún. közhasznúsági melléklet összeállítására.**



A dokumentum megnevezése és az a tény, hogy a közhasznúsági melléklet készítésének kötelezettségét az Ectv. 46. § (1) bekezdése külön előírja a közhasznú jogállású szervezetekre, megtévesztő lehet a nem közhasznú szervezeteknek, mintha számukra nem lenne kötelező a melléklet összeállítása, ám mindenképpen az Ectv. 29. § (3) bekezdése az irányadó, mely valamennyi civil szervezetre előírja ezt a kötelezettséget. A jogalkotók a kötelezettség kiterjesztését azzal indokolták, hogy amennyiben egy szervezet a jövőben kívánja kérelmezni a közhasznú jogállás megítélését, úgy rendelkezzen már a közhasznúság kritériumainak megfelelőségét igazoló dokumentummal. Ugyanakkor a formanyomtatvány tartalmaz olyan megnevezéseket, mint a „közhasznú tevékenység bemutatása” vagy „a közhasznú tevékenység ráfordítása”, melyet egy jelenleg nem közhasznú szervezet nem tud értelmezni, így a cél szerinti tevékenységeket tudja ide sorolni.

### A közhasznúsági melléklet formája

A civil szervezeteknek a közhasznúsági mellékletet erre a célra rendszeresített formanyomtatványon kell elkészíteni, mely a **350/2011. (XII. 30.) kormányrendelet 1. sz. mellékletében található**.

A közhasznúsági mellékletben be kell mutatni

- a szervezet által végzett közhasznú tevékenységeket,
- ezen tevékenységek fő célcsoportjait és eredményeit,
- a közhasznú jogállás megállapításához szükséges adatokat, mutatókat. (Ectv. 32. §)

A közhasznúsági melléklet tartalmazza

- a vagyon felhasználásával kapcsolatos kimutatást,
- a közhasznú cél szerinti juttatások kimutatását,
- a vezető tisztségviselőinek nyújtott juttatások összegét és
- a juttatásban részesülő vezető tisztségek felsorolását.

A korábbi években összeállított közhasznúsági jelentés tartalmához képest lényegi változás, hogy a közhasznúsági melléklet nem tartalmazza a számviteli beszámolót, valamint rövid tartalmi beszámolót sem. Újdonság továbbá, hogy a számszaki adatokat mind az előző év, mind a tárgyév vonatkozásában fel kell tüntetni.

A közhasznúsági melléklet készítésének elsődleges célja annak alátámasztása, hogy a szervezet megfelel a közhasznúság új feltételrendszerének: a megfelelő erőforrás és a megfelelő társadalmi támogatottság kritériumainak.

### 2.5. Könyvviteli szolgáltatás

A Számviteli törvény valamint a 224/2000. (XII. 19.) kormányrendelet előírásából adódóan a vállalkozási tevékenységet is folytató egyéb szervezetnél, továbbá a közalapítványnál a könyvviteli szolgáltatás körébe tartozó feladatok irányítását, vezetését, a beszámoló elkészítését **mérlegképes könyvelői (vagy azzal egyenértékű) képesítéssel avagy okleveles könyvvizsgálói képesítéssel rendelkező** természetes személy köteles végezni alkalmazottként, tagként vagy egyéni vállalkozóként. E személynek a tevékenység ellátására jogosító engedéllyel (igazolvánnyal) is rendelkeznie kell. A feladatellátó lehet azonban olyan számviteli szolgáltatást nyújtó társaság is, amelynek a feladat végzésével megbízott tagja, alkalmazottja megfelel a képesítési és az engedélyre vonatkozó kritériumoknak.

A fenti kötelezettség alól **mentesül** az a civil szervezet, amelynél a vállalkozási tevékenységből származó éves (éves szintre átszámított) (ár)bevétel a tárgyévet megelőző két üzleti év átlagában, ennek hiányában az üzleti évben várhatóan a 10 millió forintot nem haladja meg.



## 2.6. Könyvvizsgálat

Kötelező a könyvvizsgálat

- **minden közalapítványnál, illetve**
- **annál a civil szervezetnél, amelynél a vállalászási tevékenységből elért éves (éves szintre átszámított) (ár)bevétel az üzleti évet megelőző két üzleti év átlagában meghaladja a 200 millió forintot.**

Ha kötelező a könyvvizsgálat más jogszabály előírása alapján is, illetve ha azt saját elhatározásból választja a szervezet (például a létesítő okirat kötelezően előírja), akkor az üzleti évről készített beszámoló felülvizsgálatára az abban foglaltak valódiságának és jogszerűségének ellenőrzésére bejegyzett könyvvizsgálót, könyvvizsgálói társaságot kell – az előző üzleti évi beszámoló elfogadásakor, jogelőd nélkül alapított egyéb szervezetnél, az üzleti év fordulónapja előtt – választani.

A civil szervezet a beszámoló felülvizsgálatával olyan természetes, illetve jogi személyt bízhat meg, aki/amely a Magyar Könyvvizsgálói Kamara tagja, illetőleg bejegyezték a kamarai nyilvántartásba.

## 2.7. Letétbe helyezés – közzététel

2012. január 1-jétől jelentős változás következett be a civil szervezetek életében: az új szabályozás minden egyes civil szervezet esetében **kötelezővé tette a beszámoló és a közhasznúsági melléklet letétbe helyezését**. A letétbe helyezés határideje a **tárgyévet követő év május 31. napja**.

\*\*\*

Reméljük, hogy tájékoztatónkat hasznosnak találták.

Amennyiben a fentiekkel kapcsolatosan kérdés merülne fel, készséggel állunk rendelkezésükre.

Dávid Éva

E: [eva.david@iso-focus.hu](mailto:eva.david@iso-focus.hu)

M: +36 30 9719092

